

ERETANIA

	PRECIOS de SUSCRIPCIÓN:		REDACCIÓN Y ADMINISTRACIÓN Mayor, 39 PUIGCERDÀ	Anuncios, Remitidos y Reclamos, a precios convencionales NO SE DEVUELVEN LOS ORIGINALES	
		Trimestre			
	PUIGCERDÀ	2 pesetas			
	FUERA EXTRANJERO	2 3 "			

I M P O R T A C I Ó I E X P O R T A C I Ó

MAGATZEMS DE QUEVIURES: J. FONOLLEDA SERRA

MAGATZEMS { Carrer Comerç, 19
Carrer Primpessa, 51
Plassa Pons & Clerch, 3

BESPATX: CARRER COMERÇ, 38
BARCELONA

TELEFON 449-A
DIRECCIÓ TELEGRÀFICA I TELEFÒNICA:
ADELLONOF - BARCELONA

11 de Setembre

Quin bon català no recorda la trista data que encapçala aqueixes ratlles?

Quin bon català no sent avui corre per ses venes la sang d'aquells temps i no s'exalta al pensar-hi?

Tots, absolutament tots, els que hem passat els ulls per les fulles de la gloriosa historia de nostra terra, dediquem un bon record a aquells qui valentment donaren sa sang en defensa de les llibertats de Catalunya.

Recordem també al valent capdill, Conceller en Cap En Rafel de Casanova, qui, ferit per les bales del ab-

solutisme, expirà abraçat a la bandera de Santa Eularia.

No deixem al oblid el 12 del meix mes, en que firmades les capitulacions, Barcelona queia en mans de Felip V.

D'alloyors ençà Catalunya ha tingut de sofrir humillacions, ha tingut d'aguantar una guerra sorda contra elements traidors que la corsèquen. Mes, perxó, els catalàns fermes, sens desdir, sosténen aqueixa lluita titànica i la sosténen amb esperança....

Perxó avui ens plau recordar la data del 11 de Setembre, i pensar en aquella gent que sabien sacrificar-se en defensa dels drets de la terra.

Pensem en ells i diguem-los que el camí que van marcar-nos no l'hem

deixat desert i que'l sèguim pas per pas; cert es qu'está cobert d'espines i obstacles, mes amb la força de voluntat i l'esperit de sacrifici que llur record ens encomana, estem segurs d'arribar triufants a la realització de nostres sagrats ideals.

PERE MEU

DEPORTES

El Puigcerdà F. C. en la Seo de Urgel

Debido a lo mucho que se ha fantaseado sobre el partido de foot-ball que tuvo lugar el domingo pasado en Seo de Urgel entre los primeros equipos del Puigcerdá F. C. y el Balira F. C. de aquella ciudad, la verdad ha sufrido tan crueles *falsificaciones*, que muchos tienen una idea completamente errónea de como fué el partido y cual el resultado.

Sin pasión alguna y con imparcialidad suma vamos a reseñar el partido de foot-ball y *otras cosas*.

Los distinguidos *sportmens* de Seo de Urgel, quisieron solemnizar su fiesta mayor, con un partido de balompié y al efecto contrataron al primer equipo del Puigcerdá para que contendiera con el Balira. Mucha, grandiosísima, expectación había despertado en la Seo el partido, dándole algunos carácter de rivalidad de pueblos, lo cual hizo que el numeroso público que llenaba el campo se mostrara hostil, francamente hostil, a nuestros colores.

Llenadas las formalidades de rúbrica, dió el arbitro, (de todo tiene menos de *arbitro*) la señal de saque el cual lo efectuó el Alcalde de aquella ciudad Sr. Llorens.

El juego, ya desde los primeros momentos se vió que de no sobrevenir *complicaciones*, acabaría con una completa victoria del Puigcerdá.

El equipo del Balira, fuerte e incomparablemente mejor que el que nos visitó, se vió dominado por completo, por el magnífico

juego desarrollado por nuestro once a pesar de desconocer el campo y ser este un terreno blando y con bastante hierba.

Las *complicaciones* a que aludimos, sobrevinieron a poco de empezar, gracias, al «referee» que demostró con creces que así sabía él de foot-ball como yo de hacer calceta. Unase a esta ignorancia una descarada parcialidad a favor de los de allá y se tendrá una adecuada idea de lo que *silbó* aquel *buen señor*.

La primera parte terminó con resultado negativo para ambos clubs.

Reanudado el *juego*, se acabó el foot-ball, ya que los de la Seo se dedicaron única y exclusivamente a parapetar la puerta y ya no salieron mas del área de penal ni medios ni defensas. Tanto es así que a pesar de no moverse el balón de su parte de campo, el portero solo lo tocó en los goal-kicks.

El dominio de los nuestros fué aplastante, extraordinario y más de un goal hubieran marcado si el «referee» (?) con mucha *vista* no se hubiera apresurado a tocar *faut*, *ofside* o *manos*, contra los nuestros cuando veía el goal inminente. Bonito, edificante y... cuanta paciencia y educación demostraron tener nuestros equipiers.

Incluso un medio, el medio izquierda del Balira, empujó el balón con el codo **en el área de goal**, lo confesó así a preguntas del capitán del Puigcerdá y el «referee» (?) lo dió... **corner**. ¡Viva la ciencia y la imparcialidad!

En resumen, terminó el partido con el resultado de 0 a 0 y nos fuimos encantados de lo bien que el público supo aplaudir las buenas y malas jugadas de los del Balira y *chillar* a todos nuestros jugadores. Bien, ahí me las dén todas!

Esa es la verdad de lo ocurrido. Lo demás **no es verdad**.

El once del Puigcerdá F. C. nos encarga hagamos constar que todos agradecen, profundamente las múltiples atenciones que para con ellos tuvieron los jóvenes urgelitanos especialmente los Sres. Obach, Bernada y otros cuyos nombres sentimos no recordar.

Quedan complacidos.

J. P.

Les frases proverbials catalanes

“La Setmana dels tres dijous”

La saviesa popular deixa per a «la setmana dels tres dijous» totes aquelles coses que se suposa mai han de tenir efecte, ja que es un impossible que es trobin tres dijous en una sola setmana. No obstant, l'història registra un fet que va motivar es trobessin tres dijous junts, lo que va donar lloc a fortes discussions entre la gent il·lustrada d'aquella època.

Cap a les acaballes de l'Edat Mitjana, quan els medis de viatjar éren molt primitius encara, va oferir-se un premi al que s'atrevís donar la volta al món en un any. Dos aspirants al premi van presentar-se, els quals van convenir sortir en un mateix dia, anant un envers l'Orient i envers l'Occident l'altre, de faiso que l'un havia d'arribar al punt de sortida, o sigui Paris, pel mateix indret que l'altre havia sortit, i vice-versa, un any just després de la marxa, en un dia que s'esqueia en dijous.

Els dos rivals varen efectuar la respectiva travessia sofrint, com es natural, totes les peripecies propies d'un viatge tant llarg en aquell temps i per països incivilitzats. I tingueren molta cura en anar calculant bé el temps que hi invertien, puig si no, no guanyarien el premi.

Els organitzadors esperaven també amb ànsia l'arribada dels intrèpids viatgers, especialment quan s'acostava el dia de compareixer. Mes ni l'un ni l'altre van arribar el dia precis que s'havia convingut. L'un, el que va sortir per Orient, va arribar un dia abans, dimecres; l'altre, el que va sortir per Occident, un dia més tard, divendres.

Pero tots dos creien amb la més gran fermesa que eren víctimes d'un engany. Perqué si havien sortit els dos en un mateix moment de Paris i cada un d'ells tenia la seguretat absoluta d'haver invertit en el viatge 365 dies justos, no podia admetre, el primer, que fos dimecres el dia que arribava, puig segons els seus calculs havia d'ésser dijous, ni podia admetre, el segon, qu'arri-

vés en divendres, quan pels seus comptes sabia amb certesa que s'esqueia en dijous el dia de la seva arribada.

El conflicte era gran; els homes més eminents d'aquell temps es trobaven davant d'un misteri insoluble. L'explicació única que va donar-s'hi, fou la de que aquella setmana havia tingut tres dijous.

Més tard, els progressos de la ciència vinguéren a esclarir l'enigma i explicaren el perquè, havent vist sortir el sol el mateix nombre de vegades els dos viatgers, després d'haver donat la volta al món en direcció oposada, es portessin una diferencia de dos dies.

Ja es sabut que pel moviment de rotació de la Terra, aquesta gira d'Oest (Occident) a Est (Orient). Els pobles més orientals veuen el Sol primer que els pobles occidentals. Així, quan pels habitants d'un meridià X son les dotze del dia, per a els habitants del meridià distant 90 graus o 6 hores de diferencia de longitud oriental, seran les sis de la tarda, mentre per a els habitants del meridià situat a la banda oposada, a 90 graus o 6 hores de longitud occidental, seran les sis del matí; aixó es, que falten encara 6 hores per a passar el Sol per son meridià.

Per consegüent, si un observador surt d'un lloc A i s'allunya d'ell envers Orient, o sigui per la banda que surt el Sol, tant com més avanci, notarà que el Sol cada dia apareix més d'hora, a l'extrem de que per cada 15 graus de longitud que camini, trobarà el Sol una hora més aviat que en el lloc A. Com que l'esfera terrestre está dividida en 360 graus o meridians, quan els hagi seguit tots, que ja haurà donat la volta al món, l'observador arribarà al lloc de partida amb un avenç de 24 hores sobre la que sigui en en aquell lloc, de manera que per a ell, regint-se pels dies i nits que haurà anotat en el seu dietari de viatge, haurà passat un dia més que no pas per els habitants que no s'han mogut del lloc A.

I si pel contrari l'observador s'allunya envers Occident, o sigui per la banda que es pon el Sol, tant com més avanci, notarà que

els dies se'hi fan més llargs, que passen de les 24 hores, i que el Sol cada dia es pon més tard, fins que al últim, en arribar al lloc A, es trobarà en que aquí ha passat ja un dia més dels que ell porta anotats.

Així s'explica que els nostres dos viatgers havent anotat en els respectius dietaris que havien transcorregut 365 dies i 365 nits, l'un arribés un dia massa aviat al punt de sortida i l'altre un dia massa tard.

Natural, doncs, que per el primer era *dijous* el dia que va arribar a París; l'endemà era *dijous* per els habitants d'aqueixa capital, i l'endemà següent era *dijous* per a l'altre viatger. Heu's aquí «la setmana dels tres dijous».

* *

La diferencia que resulta en les dates segons el costat per on es navega, s'advertí per primer cop amb gran estranyesa pels companys d'En Magallanes, els quals en regressar de llur viatge entorn del mon, emprés cap a l'Oest, van creure haver arribat a Sanlúcar el 6 de setembre de 1522, essent així que en aquella ciutat es comptava ja el dia 7. Diferencia plenament justificada, puix aquells célebres marins comptaven una hora menys cada volta que contreien una diferencia de longitud de 15 graus cap a l'Oest, i com en acabada l'expedició havien contret 360 graus de longitud envers l'Oest, és evidentíssim que havien de comptar 24 hores o sigui un dia menys que els habitants de Sanlúcar.

* * *

En emprendre una campanya de circumnavegació desd'un port d'Europa, pot dirigir-se la ruta navegant cap a l'Est i retornant pel Cap d'Hornos, o al contrari.

Resulta en el primer cas que el navegant dirigint-se sempre cap a l'E, va comptant cada cop més hores, i en recalant al punt de sortida ha recorregut 360 graus, en sentit contrari al moviment diurne, o sigui en igual sentit que el moviment de rotació que la Terra, i per tant ha vist passar una vegada més el Sol pel seu meridià que no pas els habitants del lloc de sortida, així, per a que la

seva data concordi amb la que es compta en dit punt, haurà de restar un dia a la que ell compta en recalant.

En el segon cas tenim que, navegant sempre cap a l'O, compta menys hores, i en recalant al punt de sortida té en el compte del temps un dia menys, i per tant haurà de sumar aquest dia a la data d'a bord en regressar al lloc de sortida.

(Del Noticiari mensual Excursions del Ateneu Enciclopèdic Popular de Barcelona.)

LA CERDAÑA

ULTRAMARINOS

JUAN VIDAL

Libertad, 34

PUIGCERDA

LITERARIES

11 Setembre de 1714

Ja fa més de tretze mesos
que és defensa la Ciutat,
que es defensa a les muralles
contra el ceptre d'un tirá;
esparver de nova mena
que de França va arribar
per llevar-li amb negres urpes
les antigues llibertats.

Les granades i les bombes
hi plouen a bell ruixat;
ja te set bretxes obertes
com set ferides mortals.

Els bastiments de Mallorca
al port no poden entrar;
si no la doblega el ferro
potser ho faci la fam.

Així en Berwic ho pensa,
mes, al mancar-los el pá,
la febre de l'amor patri
fa reviure als catalans.

Mireu-los a les muralles
esgrogueits i malalts;
veuen la mort a la vora;
tenen la tomba al costat;
el pit aixut de les mares
senten el plor dels infants;
peró si els diuen: Rendiu-vos, —
encara responen: — Mai! —

Les llibertats de la terra
foren escrites amb sang;
aquell que vulla esborrar-les,
amb sang les te d'esborrar.

Mentre ens en quedi una gota,
defensarem la Ciutat;
que sia un pilot de runes
primer que un poble d'esclaus!

F. Casas

Coses i Cosetes

«Nostre pa de cada dia.....»

Aqueixa setmana casi bé podriem dir de dia per altre, doncs degut a la secada de les riberes no baixa aigua suficient a les sequies per a poguer moldrer, i els fornars s'han trobat sense farina i per consegüent, nosaltres sense pa.

Durant dos o tres dies l'hem menjat del *moreno*, i cregueu que no era pas dolent.

Sobres aquest assumpte s'han fet molts comentaris; s'han carregat culpes a l'un i al altre; s'ha dit que si els fornars ho feien amb segones i que les autoritats no se'n cuiden prou.

Nosaltres no volem embolicar-nos i no la volem donar a dingú la culpa. Estem convençuts de que el qui la té es l'aigua qu'escasseja, i «quant no n'hi ha no'n pot rajar»

Ahir, va tornar-se a pastar pa blanc, i pensem que la cosa tornarà a marxar normalment.... i no fallarà ja més alló de *Nostre pá de cada dia*.

Seguim amb gust la campanya pro rétol catalá empresa a Barcelona. Cada dia nous rétols escrits en la nostra parla s'afegeixen a la immensa llista d'establiments que en catalá anuncien els seus genres.

Aixis, aixis es com se fa pátria, i amb infinitat d'altres cosetes a les que no pensem: les cartes en catalá son una d'elles. Perqué la major part de nosaltres, quan escribim sia a un amic o als parents, ho fem en castellá?

Fem-ho en la nostra parla, ja que amb ella es amb la sola que podem expressar fidelment els sentiments del nostre cor.

Fem-ho així i seguint l'exemple de nosres germans de terra baixa, ajudem-los amb entusiasme a portar a cap la lloable campanya patriótica qu'han emprés.

SEU i MEU

Locales

Registro Civil. — Movimiento durante el mes de Agosto.

DEFUNCIONES

Día	Años
5 — Florencio Tomás Torrents	1
7 — Francisco Soler Palau.	2
8 — Sebastian Castro Gallego	8 meses
11 — Juan Casas Sadurní, de	5 >
17 — Mercedes Fontanals Pujadas	11 >
22 — Claudio Martínez Calvet	6 >
25 — Pedro Lluís Martí.	74 años
26 — María Amills Soler	60 >
27 — Josefa Raventós Rosell	65 >
27 — María Tulla Nicolau	14 meses
28 — Juan Benet Secasas,	recien nacido.

NACIMIENTOS

- 15. — Ricardo Vernis y Colomer
- 16. — Emilio Gómez y Belda
- 27. — Juan Benet y Palau

MATRIMONIOS

- 8. — Andrés Valls Grau, con Angela Ribot Casellas.

Obituario. — En la flor de la edad, cuando todo le sonreía, ha bajado a la sepultura la señorita Dolores Cerdá.

Descanse en paz la finada y reciba su familia la expresión sincera de nuestro sentido pésame, deseando que Dios la conceda la resignación suficiente para sobrellevar tan terrible golpe.

También ha bajado a la sepultura doña Juana Loras.

A su esposo y demás familia la expresión sincera de nuestro conduelo.

Salida. — Muchas son las familias que dando por terminado el veraneo, regresan a sus habituales residencias, contándose entre ellas la del exsenador del reino don Emilio Junoy, distinguido amigo nuestro.

También han pasado a despedirse las familias de los señores Ballester, Fius, ex-alcalde de Manresa, y Franqueza, empresario de teatros.

Feliz viaje y buen invierno.

Procesión. — Confiado el pendón principal al ilustre abogado de Barcelona don Joaquín Degollada, la procesión este año ha sido mucho más lucida que de costumbre, asistiendo numerosísimos fieles con hacha formando espléndido cortejo.

Le acompañaban de cordonistas el notario de ésta don Joaquín Piñol, y don Juan Casanovas abogado de Barcelona.

Teatro. — A pesar de haber salido ya muchas de las familias que veraneaban en ésta para sus respectivas residencias, las funciones continúan con muy buena entrada, particularmente en los días festivos, testimoniando así la simpatía que ha despertado en el público la compañía, tanto por la selección de obras que se representan, como por la interpretación de los ejecutantes cuyo empeño consiste en hacerse agradables.

En la función de ayer noche a beneficio de la simpática, primera tiple cómica señora Belda, se jugaron las zarzuelas «La Cañamónera, El Santo de la Isidra, y estreno de una revista escrita expresamente para Puig-

cerdá «Un cuarto de hora en Puigcerdá» letra de los señores Hernández y Campañá y música del maestro de la Compañía, señor Soria.

En el próximo número daremos cuenta.

Para hoy función de despedida, tarde, a las 2, sesión Vermouth la opereta «La Niña de los Besos, repitiéndose a petición del público la revista Un cuarto de hora en Puigcerdá, y por la noche El Pobre Valbuena, El Puñao de Rosas y El Trébol.

Con tan variado y selecto repertorio es de esperar un lleno.

Zraslado. — Ha sido destinado a Barcelona el Inspector Jefe de Vigilancia de esta frontera, nuestro distinguido amigo don José Lavin.

Sentimos de veras la ausencia de tan celoso funcionario, y le deseamos toda suerte de prosperidades en su nueva residencia.

Balle. — El «Baile Rosa», de beneficencia celebrado en la noche del martes en la vasta platea del teatro Casino Ceretano, fué algo desanimado debido a la precipitación con que fué organizado.

La recaudación total de taquilla y venta de billetes para el sorteo que tuvo lugar fué de pesetas 766'75.

En el sorteo verificado salieron favorecidos los señores Joaquín Degollada, Valentín Busquets, José Durail, Francisco Monné y A. Riz.

Lo que se hace público para general conocimiento.

Festival nocturno. — El viernes por la noche tuvo lugar un baile en la plaza de Cabrinetty, amenizado por la orquesta Flores.

La plaza iluminada profusamente a la veneciana, producía un efecto brillantísimo.

En los intermedios se elevaron algunos globos aerostáticos.

La concurrencia numerosa y distinguida.

Postals. — En aqueixa imprenta s'en acaba de rebre un extens i variat assortit a preus verament barats, Exposició permanent

Recolección. — Ha empezado la recolección de las patatas por lo general muy regular, pero nuestros astutos agricultores no fijan precio aun, esperando contingencias que bien pudieran elevarlas a unos precios inverosímiles, máxime si no se prohíbe terminantemente la exportación como se practica ya de una manera escandalosa.

Primero cubrir nuestras necesidades.

Salvat Dominique

Tiene el gusto de comunicar al público, que se pone a su disposición para toda clase de encargo de **Legumbres y Pescado fresco**, como langosta, merluza, etc.

Para lo encargos dirigirse:

Vda. de Lavilá - Modern Tawern
PLAZA CABRINETTY

Llegada. — Se encuentra en ésta para pasar unos días; nuestro distinguido amigo don Eusebio Bertránd y Serra, diputado a Cortes por este distrito.

Bienvenido, deseando le prueben mucho los aires de la Cerdaña.

Tiempo. — Disfrutamos de un tiempo ex-

pléndido, si bien quejándose los agricultores por la falta de lluvias.

A causa de la escasez de agua hanse suprimido algunas horas de luz eléctrica.

De persistir la sequia, mucho sufrirán las *tardanías*.

El jueves por la tarde llovió pero tan escasamente que no ha producido efectos.

El viernes amenazó también la lluvia, pero no cayó una sola gota.

Huéspedes. — Se encuentran en ésta nuestros particulares amigos los distinguidos abogados don Isidro Riu y don Joaquin Cantó.

También se encuentra en ésta nuestro buen amigo don Buenaventura Puig.

Bienvenidos, y que mucho les pruebe su estancia en esta villa.

Temperaturas de la semana

Día	Máxima	Mínima
4	22	8
5	24	8
6	27	8
7	27	9
8	25	9
9	24	8
10	21	8

Tip. Ceretania.—Puigcerdá.

8 J U A N A L A Y 8

Automóviles de Bellver a Puigcerdá y Ribas

Servicio diario : : Pasajeros y equipajes

Despacho de BILLETES: Bellver, Juan Alay
Puigcerdá, Agencia Alsina
Ribas, Fonda Agustí
Barcelona, Colmado Pallarola (Paseo Gracia 101)

Horario combinado con las salidas y llegadas del tren de Ribas

Reservado

Reservado

Temperaturas de la tarde
Máxima
Mínima

Temperaturas de la tarde
Máxima
Mínima

Temperaturas de la tarde
Máxima
Mínima

Temperaturas de la tarde
Máxima
Mínima

Temperaturas de la tarde
Máxima
Mínima

Temperaturas de la tarde
Máxima
Mínima

Disponible

Automóviles de Bellver a Puigcerdà y Ribes

Automóviles de Bellver a Puigcerdà y Ribes

Automóviles de Bellver a Puigcerdà y Ribes

Automóviles de Bellver a Puigcerdà y Ribes

Automóviles de Bellver a Puigcerdà y Ribes

Automóviles de Bellver a Puigcerdà y Ribes